

Kliima- ja energiakavade hetkeolukord Eestis

Martin Kikas

12.04.2022

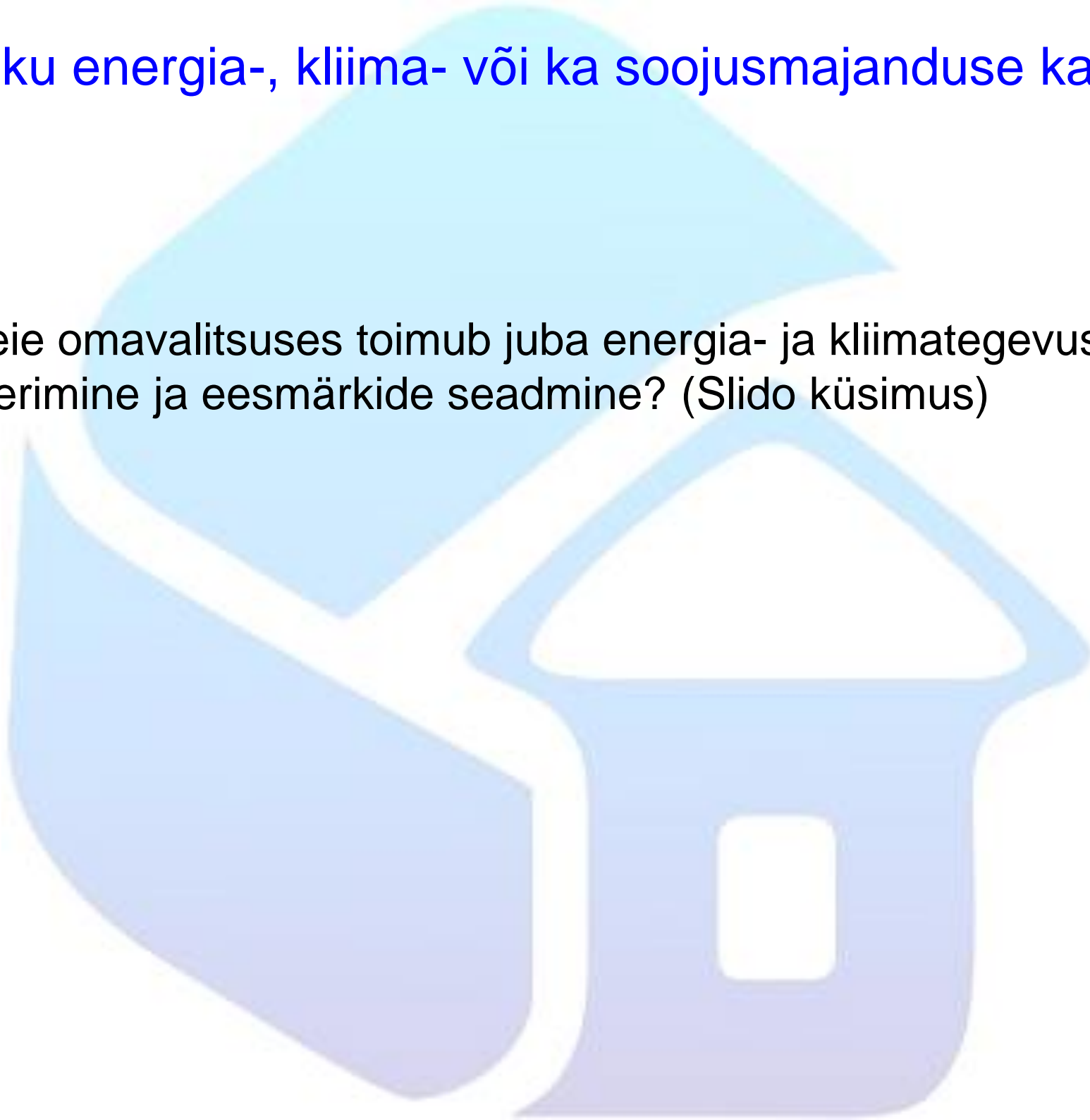
Kohaliku energia-, kliima- või ka soojusmajanduse kava

Kas teie omavalitsuses toimub juba energia- ja kliimategevuste planeerimine ja eesmärkide seadmine? (Slido küsimus)

Jah

Ei

Ei tea

Selge surve süsinikuheite (ja ka kulude?) vähendamiseks

Meile on vaja plaani!!!

... et tagada tasakaal soovitud ja võimaliku vahel

... et aidata kaasa parema elu ja töökeskkonna tagamisele

... et tagada optimaalsete kuludega arenev kogukond

... et järgida (ja kasutada ära) maailmas toimuvaid trende

... et osaleda edukalt rahvusvahelises koostöös

... et kaasata ressursse (teadmised ja raha) oma eesmärkide saavutamiseks

... et täita seadusi

We
need
a plan!

Enamlevinud kohaliku tasandi energia-ja kliimakavadeks on:

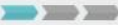

- Kohalike omavalitsuste (KOV) kliima-ja energiakavad (KIK);
 - Säästva energia-(ja kliima)kava (LP);
 - Soojusmajanduse arengukavad;
- * Omavalitsuste arengukavad (?).

Säästva energia- ja (kliima)kavad (*SEAP, SECAP*)

Linnapeade Pakt (*Covenant of Mayors*) metoodika.

Koostatakse heite baasinventuur, kliima riskide ja kliimarisikide ja haavatavuse anlüüs, koostakse tegevuskava mõjude vähendamiseks ja kohanemiseks.

Minimaalne eesmärk: heite vähendamine 55% aastaks 2030

Signatories	Population	Commitments	Status	Adhesion date
Hiiumaa, EE	9600			2021
Võru, EE	13090			2014
Jõgeva, EE	5557			2014
Tartu, EE	97666			2014
Rõuge, EE	2219			2013
Kuressaare, EE	14926			2009
Tallinn, EE	445000			2009
Rakvere, EE	16115			2009

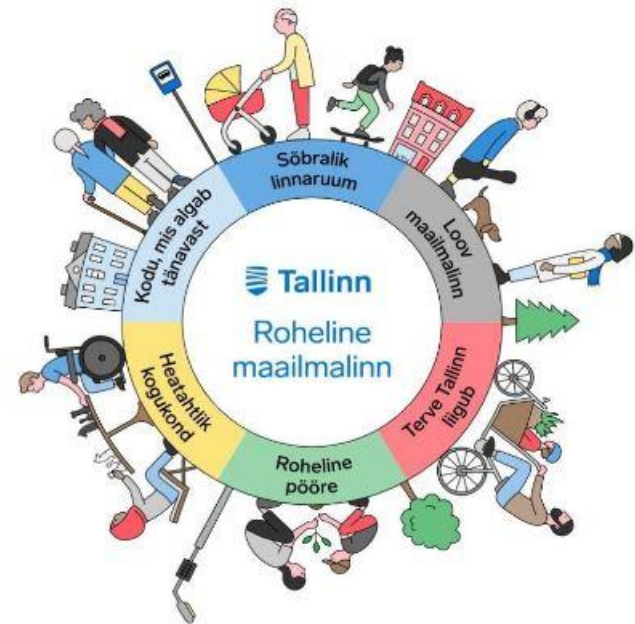
Kliimaneutraalne Tallinn, Tallinna säästva energiamajanduse ja kliimamuutustega kohanemise kava 2030

Eesmärgid:

- vähendada 2030. aastaks kasvuhoonetegaaside (edaspidi KHG) heitkogust 40% ning püüelda kliimaneutraalsuse saavutamise poole;
- kavandada tegevusi, et paremini kohaneda kliimamuutustest tingitud muutuste ja riskidega.

Kaks stsenaariumit:

- samal kursil jätkamine;
- kliimaneutraalne Tallinn

Tartu energia 2030

Tartu energia-ja kliimakava

- Kliimaneutraalne Tartu linn aastaks 2050.
- Teel kliimaneutraalsuse suunas on vaheeesmärk vähendada 2030. aastaks CO₂ heidet 40 protsendi võrra.
- Jõuda uuele tasemele taastuvenergia tarbimises ja tootmises.
- Kohaneda kliimamuutustega

Hiiumaa energia-ja kliimakava 2030

Roheline Hiiumaa

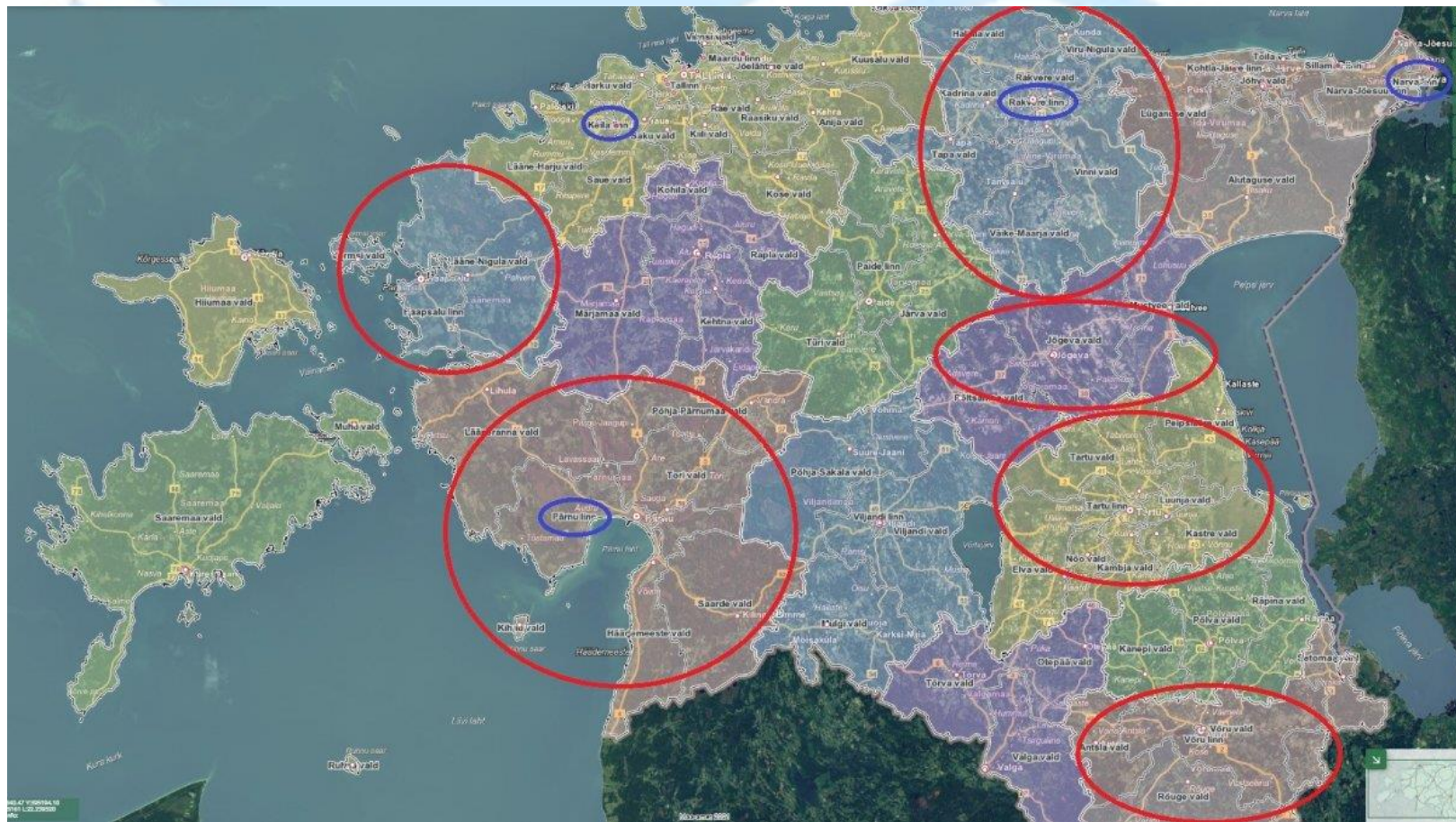
Vähendada süsihappegaasi heitkogust 2030. aastaks võrrelduna 2018 aastaga 40% ehk 28 800 tonni võrra aastas;

- Minna munitsipaalsektoris hiljemalt 2030. aastaks üle 100% taastuenergiale ja võimalikult madala süsinikuheitega kütustele.
- Muutuda energiasõltumatuks saareks läbi varustuskindluse, uute taastuenergia liitumisvõimaluste ja mikrovõrkude arendamise;
- Vähendada kliimamuutustest tekkivaid mõjusid elanikonnale ja majandusele. Suurendada kogukonnas valmisolekut kliimariskidega toimetulekuks.

Kohalikke omavalitsuste energia-ja kliimakavad (KIK)

Tartumaa, Pärnumaa, Läänemaa, Lääne-Viru ja Võrumaa;

Keila, Narva, Pärnu, Rakvere ja Jõgeva omavalitsused

Soojusmajanduse kavad (KIK)

- Kõige levinum energiateemaline kohalik kava;
- Viimasel perioodil koostati 70 soojusmajanduse kava;
- Mõeldud kaugküttepiirkondade arendamiseks;
- Koostatakse arenguperspektiiviga 10 aastat;
- Kava on aluseks investeeringute teostamiseks

Kohaliku energia-, kliima- või ka soojusmajanduse kava

Milline on teie arvates KOV energia- ja kliima eesmärkide elluviimisel kogukonna (-esindajate) kaasamise mõju? (Slido küsimus)

Suur mõju

Mõju on

Väike mõju

Ei oma mõju

Ei oska hinnata

Kohaliku energia-, kliima, soojusmajanduse kava protsessi olemus. Õppetunnid

Kava koostamise ja elluviimise protsessis tekkivad väljakutsed:

- * Kliima-ja energiakava või soojusmajanduse kava asetsemine dokumentide hierarhias
- * Kava seotus arengukavaga
- * Eesmärk, sihid
- * Tegevused, milliseid tegevus teha, mida saame ära teha, mida tasub ära teha
- * Andmed
- * Kaasamine/osalemine, passiivne/aktiivne kaasamine, keda kaasata, kuidas kaasata nii, et tekib dialoog ja sihtrühmadele tekib reaalne osalus ja vastutus (mida mina saan ära teha)
- * Elluviimine- seire, juhtimine, rahastamine
- * Teadlik tarbija

Kohaliku energia-, kliima, soojusmajanduse kava protsessi olemus. Õppetunnid

KOV tasandil energia- ja kliimateemade planeerimisel, kas aluseks võtta energia tootmine (heite teke) või energia tarbimine või mõlemad?

„Riiklikud 2019 a. KHG heitkogused kohalike omavalitsuste lõikes“ (EKUK)

On heite mõttes tekkepõhine!!!

Arvestada erinevat lähenemist energia tootmine versus tarbimine

Iga kokku hoitud **kWh** toob kaasa kokku hoitud **euro**

Väikeenergeetika ja tarbija (kogukond)

Osalemise energiaturul

aktiivne

passiivne

investeerimine

teadlik ja
aktiivne tarbija

tavaline
tarbimine

Millised andmed võiks olla ja iga-aastaselt koguda omavalitsuses:

1. Hoonete kohta info: arv, pind, energiamärgised, energiatarbimise andmed: elektrienergia, soojusenergia, vesi, soe tarbevesi, (suurimad tarbijad hoones);
2. Taastuvenergia tarbimine, osakaal haldusalas;
3. Tänavavalgustus ja objektide valgustus: valguspunktide, postide arv (sh led vms.), võimsus, tehnoloogia, energiakulu;
4. Ühistransport: sõidukite arv, kütus, kütuse kogused, sõitjate arv, liinikilomeetrid
5. Kaugküttevõrgu mahud, tarbimine, hind, tarbijate arv, liitumise tingimused;
6. Kliima mõjud (kas statistika on leitav)?

Energiasääst ei tohi tulla elukeskkonna
kvaliteedi arvelt.

Energiat tarbivad inimesed, mitte
hooned!

Mida ei mõõda, seda ei saa juhtida!

Täna kuulamast!

Küsimused?

Martin Kikas
martin.kikas@trea.
www.trea.ee

